

ทำความเข้าใจ เข้าอุโมงค์ MRI ไม่น่ากลัวอย่างที่คิด

ศูนย์ : ศูนย์รังสีวินิจฉัย

บทความโดยแพทย์ : พญ. ชมสิริ เสกสรรค์วิริยะ

เมื่อแพทย์เสนอการตรวจวินิจฉัยโรคด้วยเครื่อง MRI หลายคนคงผุดขึ้นมามากมาย ว่าการตรวจด้วยเครื่อง MRI มันจะมีอันตรายไหม? ต้องเตรียมตัวอย่างไร? ระยะเวลาการตรวจนานแค่ไหน? ต้องเข้าอุโมงค์ที่แคบๆ น่ากลัวหรือเปล่า? เพื่อไขข้อสงสัยกับคำถามมากมายเหล่านี้ เรารวบรวมข้อมูลมาให้ทุกท่านแล้วค่ะ แล้วคุณจะรู้ว่าการตรวจ MRI ไม่น่ากลัวอย่างที่คิดไว้อย่างแน่นอน

ทำความเข้าใจการตรวจด้วยเครื่อง MRI

ก่อนอื่นเลยเรามาทำความรู้จักเครื่อง MRI (Magnetic Resonance Imaging) หรือ เครื่องสร้างภาพด้วยสนามแม่เหล็กไฟฟ้ากันก่อน เครื่องนี้จะมีลักษณะคล้ายอุโมงค์

เป็นเครื่องตรวจร่างกายที่ทำงานโดยการสร้างภาพเหมือนจริง โดยใช้คลื่นความถี่วิทยุและสนามแม่เหล็กไฟฟ้า โดยส่งคลื่นความถี่วิทยุเข้าสู่ร่างกาย และรับคลื่นสะท้อนกลับ แล้วนำมาประมวลผลและสร้างเป็นภาพด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้ได้ภาพอวัยวะในร่างกายที่มีความคมชัด สามารถแยกเนื้อเยื่อของร่างกายที่ปกติและผิดปกติออกจากกันได้ สามารถตรวจได้ทั้งร่างกาย โดยเฉพาะ สมอง ไขสันหลัง หัวใจ กระดูก-กล้ามเนื้อ-ข้อ ของท้องและระบบทางเดินอาหารได้ เป็นต้น

ก่อนตรวจต้องเตรียมตัวอย่างไร

การตรวจด้วยเครื่อง MRI ผู้ถูกตรวจจะไม่มีอาการเจ็บปวดใดๆ และไม่มีอันตรายจากรังสีตกค้าง ในด้านการเตรียมตัวนั้นก็ไม่ยุ่งยากซึ่งการเตรียมตัวก่อนตรวจด้วยเครื่อง MRI มีดังนี้

1. ผู้รับการตรวจไม่ต้องเตรียมตัวอะไรเป็นพิเศษ ไม่ต้องงดน้ำ งดอาหาร หรือยาใดๆ ยกเว้นในบางรายที่อาจต้องอดอาหารและน้ำก่อนการสแกนล่วงหน้าประมาณ 4-6 ชั่วโมง เช่น การตรวจท่ายานอนหลับ ยาหลับ หรือ กรณีตรวจอวัยวะในช่องท้องหรือตรวจระบบทางเดินน้ำดี
2. ก่อนเข้าตรวจให้เขาห้องน้ำให้เรียบร้อย เพราะเครื่องหล่อด้วยความเย็นตลอดเวลา ในห้องตรวจจะเย็นมาก
3. ในการตรวจจำเป็นต้องนอนนิ่งเป็นเวลานานพอสมควร ผู้รับการตรวจเพียงแต่ทำใจให้สงบ นอนให้สบาย ไม่ต้องกลัว
4. ควรงดการแต่งหน้าในวันมาตรวจ อาทิ การทาอายแชโดว์ และมาสคาร่า เพราะอาจมีส่วนผสมของโลหะ ทำให้เกิดเป็นสิ่งแปลกปลอมในภาพและความร้อนบนใบหน้าได้
5. ผู้รับการตรวจต้องถอดเครื่องใช้ หรืออุปกรณ์โลหะที่ถอดออกได้ไวภายนอก อาทิ สร้อยคอ แหวน ต่างหู นาฬิกา เป็นต้น
6. ระหว่างการตรวจจะต้องไม่ขยับ หรือเคลื่อนไหวส่วนที่ตรวจ เพื่อให้ได้ภาพชัดเจน

การตรวจด้วยเครื่อง MRI ใช้เวลานานเท่าไร

โดยการตรวจด้วยเครื่อง MRI นั้น ผู้รับการตรวจจะต้องนอนนิ่งๆ ในอุโมงค์ โดยระยะเวลาในการตรวจขึ้นอยู่กับอวัยวะที่จะตรวจ เฉลี่ยประมาณ 30 นาที - 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ยังขึ้นกับรอยโรคที่สงสัย และความร่วมมือของผู้ที่รับการตรวจด้วย เช่น การตรวจเพื่อดูความผิดปกติของเนื้อสมองโดยรวม จะอยู่ที่ประมาณ 30 นาที แต่ถาต้องการตรวจดูหลอดเลือดด้วย เวลาที่ใช้ในการตรวจ ก็จะเพิ่มขึ้นไปอีก กรณีที่ตรวจเพื่อดูความผิดปกติของส่วนช่องท้อง จะใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที เป็นต้น

ต้องเข้าอุโมงค์ กลัวที่แคบสามารถตรวจได้ไหม

ด้วยการตรวจด้วยเครื่อง MRI ผู้ป่วยจะต้องเข้าไปในเครื่องที่มีลักษณะเป็นอุโมงค์ โดยก่อนตรวจจะทำการสอบถามซักประวัติและประเมินความกลัวที่แคบก่อนหน้านี้เพียงใด ถ้าท่านทราบมาก่อนว่ากลัวที่แคบ ควรแจ้งให้ทราบในวันนี้นัดตรวจ เพื่อจะได้ประเมินการเตรียมตัวให้ โดยก่อนตรวจเจ้าหน้าที่จะอธิบายลักษณะการตรวจ พร้อมให้ดูเครื่องและฟังเสียงการทำงานของเครื่อง ทั้งนี้ขณะทำการตรวจยังสามารถติดต่อกับผู้ทำการตรวจภายนอกได้ตลอดเวลา และให้อยู่ภายในห้องตรวจได้ด้วย หากกรณีที่ได้รับการตรวจมีความกลัวมากจนไม่สามารถจะตรวจได้ แพทย์จะให้ทานยาคลายเครียด หรืออาจจะต้องได้รับยานอนหลับ หรือยาสลบก่อนตรวจ

ถ้ามีปัญหาระหว่างตรวจต้องทำอะไร

ขณะตรวจอยู่ หากได้รับการตรวจรู้สึกผิดปกติหรือมีเหตุฉุกเฉิน เช่น ใจ จาม หรือสำลัก สามารถบีบสัญญาณฉุกเฉินที่เจ้าหน้าที่เตรียมไว้ให้ เพื่อหยุดตรวจชั่วคราวได้ ในขณะที่ท่านทำการตรวจอยู่ในเครื่องจะมีเจ้าหน้าที่ดูแลท่านตลอดเวลา ถ้ามีปัญหาขัดข้องอะไร ท่านสามารถบอกได้โดยผ่านไมโครโฟนที่อยู่ในเครื่อง นอกจากนี้ระหว่างการตรวจเครื่องจะมีเสียงดังเป็นระยะๆ ไม่ต้องกลัว เพราะจะมีฟองน้ำหรือหูฟังอุดหูเพื่อลดเสียงให้

ใส่เหล็กดัดฟัน หรือมีโลหะในร่างกายสามารถตรวจได้ไหม

การตรวจด้วยเครื่อง MRI มีข้อพึงระวังหรือสิ่งต้องห้ามในการเข้าตรวจอยู่ สำหรับผู้ที่มีโลหะฝังอยู่ในร่างกาย อาทิ ผู้ผ่าตัดที่มีคลิปหนีบหลอดเลือดในโรคเส้นเลือดโป่งพอง ผู้ที่ใส่ลิ้นหัวใจเทียม ผู้ที่ผ่าตัดใส่เครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจ ผู้ที่ใส่ประสาทหูเทียม อาจเข้าตรวจไม่ได้ โดยก่อนตรวจท่านต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ทราบในวันนี้นัดตรวจก่อน เพื่อแยกประเภทของโลหะ ว่าเป็นชนิดที่เข้าสนามแม่เหล็กได้หรือไม่ รวมทั้งตำแหน่งที่ตรวจว่ามีการรบกวนของโลหะในการถ่ายภาพหรือไม่ เพื่อความปลอดภัยของตัวท่านเอง